

TRANG THÔNG TIN

Hợp tác về Biến đổi Khí hậu

Nông dân Việt Nam thử nghiệm các giống lúa thông minh với biến đổi khí hậu với hỗ trợ từ USAID. Ảnh: USAID

“Biến đổi khí hậu là một thách thức khẩn cấp, phức tạp và mang tính toàn cầu, có ảnh hưởng đến một loạt các chính sách đối ngoại của Hoa Kỳ, nhưng cũng đem lại những cơ hội để chuyển đổi nền kinh tế của chúng ta và tăng cường những lợi ích về kinh tế và an ninh của Hoa Kỳ... Giờ đây, nếu không có hành động quyết đoán trên toàn cầu, những tác động từ biến đổi khí hậu sẽ ngày càng xấu đi trong những thập kỷ tiếp theo.”

-- Ngoại trưởng John Kerry

Việt Nam là một trong những quốc gia dễ bị tổn thương nhất bởi biến đổi khí hậu trên thế giới. Biến đổi khí hậu đe dọa các mục tiêu tăng trưởng kinh tế dài hạn, giảm nghèo và phát triển bền vững. Mức độ dễ bị tổn thương của Việt Nam càng tăng lên bởi Việt Nam vốn chịu nhiều tác động từ thiên tai liên quan đến khí hậu, do vị trí địa lý, mô hình phát triển kinh tế và mật độ dân cư cao tại các vùng đồng bằng và ven biển, cũng như cộng đồng dân tộc thiểu số dễ bị tổn thương tại các lưu vực sông ở vùng cao hẻo lánh. Nhiệt độ ngày càng tăng, tình trạng hạn hán và lũ lụt ngày càng nghiêm trọng, mực nước biển dâng và sự xuất hiện ngày càng nhiều của những cơn bão đe dọa đến các vấn đề an ninh lương thực, sinh kế và đời sống của hàng triệu người dân Việt Nam.

Biến đổi khí hậu là mối quan tâm trọng điểm của Việt Nam và Hoa Kỳ. Cùng hợp tác, chúng ta đang chuẩn bị để Việt Nam ứng phó với khí hậu đang ngày càng biến đổi, giảm nhẹ biến đổi khí hậu thông qua giảm phát thải khí nhà kính và nâng cao hiệu quả năng lượng, giảm thiểu rủi ro thiên tai. Việt Nam và Hoa Kỳ đang cùng hợp tác chặt chẽ để giải quyết một số những thách thức khó khăn nhất về môi trường trong thời đại của chúng ta.

Các can thiệp của Chính phủ Hoa Kỳ hỗ trợ thúc đẩy quá trình chuyển đổi của Việt Nam hướng tới phát triển kinh tế phát thải thấp và có khả năng ứng phó với khí hậu phù hợp với các chiến lược của Chính phủ Việt Nam và Chính phủ Hoa Kỳ. Chính phủ Hoa Kỳ hỗ trợ thực hiện Sáng kiến Toàn cầu của Tổng thống Hoa Kỳ về Biến đổi Khí hậu và Sắc lệnh về Hành động Khí hậu và Quan hệ Đối tác Toàn diện Hoa Kỳ - châu Á về Năng lượng. Việt Nam là quốc gia trọng điểm trong Chương trình tăng cường năng lực cho chiến lược phát triển phát thải thấp của chính phủ Hoa Kỳ (EC-LEDS), chương trình là nỗ lực đa ngành của Chính phủ Hoa Kỳ nhằm hỗ trợ những nỗ lực của các quốc gia thành viên trong việc xây dựng các biện pháp tiếp cận chiến lược lâu dài nhằm giảm phát thải khí nhà kính đồng thời thúc đẩy tăng trưởng kinh tế bền vững. Thông qua sự tham gia của các ngành liên quan, Chính phủ Hoa Kỳ hướng tới cải thiện sức khỏe và phúc lợi ở Việt Nam thông qua phát triển thích ứng với khí hậu và giảm nhẹ thiên tai. Bên cạnh hỗ trợ song phương về biến đổi khí hậu và giảm thiểu rủi ro thiên tai, Chính phủ Hoa Kỳ còn hỗ trợ các sáng kiến khu vực, bao gồm Sáng kiến Hạ vùng sông Mekong, trong đó Việt Nam và Hoa Kỳ đồng chủ trì về Môi trường và Nước.

Cơ quan Phát triển Quốc tế Hoa Kỳ (USAID) tại Việt Nam hiện đang giúp giải quyết những thách thức biến đổi khí hậu thông qua cách tiếp cận phối hợp giữa giảm nhẹ, thích ứng và giảm thiểu rủi ro thiên tai.

Chương trình song phương hiện tại có ngân sách 54 triệu đô la Mỹ (cho năm tài khóa 2013-2018). Khi kết thúc Chương trình Biên đổi Khí hậu Toàn cầu, Việt Nam được mong đợi sẽ đạt những tiến triển có thể đo lường được, hướng tới chuyển đổi sang tăng trưởng có khả năng ứng phó với khí hậu, phát thải thấp hơn và tăng trưởng bền vững. Để đạt được mục tiêu này, các đối tác của USAID cùng nhiều cơ quan liên quan của Việt Nam và các đối tác phát triển đầu tư vào tăng trưởng các-bon thấp và giảm phát thải, xây dựng khả năng chống chịu và bảo vệ các cộng đồng dễ bị tổn thương bởi khí hậu. USAID chia sẻ kỹ thuật và kiến thức, đồng thời hỗ trợ những nỗ lực của Việt Nam nhằm đánh giá, lập kế hoạch và hành động hiệu quả hơn với biến đổi khí hậu. Các biện pháp can thiệp nhấn mạnh vai trò quan trọng của xã hội dân sự và các tổ chức phi chính phủ, các hội phụ nữ và các nhóm dễ bị tổn thương.

Hỗ trợ của USAID góp phần hướng tới:

1. Tăng cường phát triển kinh tế bền vững và phát thải thấp. Việt Nam có thể thực hiện, phân bổ ngân sách và giám sát Chiến lược Tăng trưởng Xanh Việt Nam (CLTTXVN) cùng các kế hoạch hành động cấp quốc gia và cấp địa phương tạo nên chiến lược phát triển phát thải thấp của Việt Nam;
2. Cải thiện đầu tư vào năng lượng sạch và hiệu quả năng lượng nhằm tăng cường an ninh năng lượng, hạn chế phát thải khí nhà kính, cải thiện chất lượng không khí và thúc đẩy tăng trưởng kinh tế, tiếp nối việc xây dựng các sáng kiến thị trường và nâng cao sự sẵn có và khả năng tiếp cận với ngân sách;
3. Giảm phát thải nhờ cải thiện các thực hành sử dụng đất thông qua tăng cường các sáng kiến thay thế như Giảm phát thải từ Mất rừng và Suy thoái rừng (REDD+), Chi trả dịch vụ Môi trường rừng và cải thiện các lựa chọn sinh kế thay thế; và
4. Tăng cường khả năng chống chịu của khu vực thành thị và nông thôn trước biến đổi khí hậu và giảm thiểu rủi ro thiên tai.

HỖ TRỢ PHÁT TRIỂN PHÁT THẢI THẤP

Trong thập kỷ vừa qua, Việt Nam đã trải qua thời kỳ tăng trưởng kinh tế nhanh và vươn lên thành nền kinh tế có thu nhập trung bình thấp. Chiến lược Tăng trưởng Xanh Việt Nam đặt mục tiêu cho đất nước đạt được phát triển phát thải thấp với định hướng giảm nghèo, bảo vệ tài nguyên thiên nhiên, nâng cao năng lực để giảm phát thải và giúp Việt Nam góp phần vào những nỗ lực của cộng đồng quốc tế để giảm nhẹ biến đổi khí hậu. Việt Nam là quốc gia trọng điểm của chương trình EC-LEDS. USAID Việt Nam phối hợp chặt chẽ với Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ điều phối các chương trình trong chiến lược phát triển phát thải thấp (CLPTPTT), cũng như với các cơ quan khác như Bộ Nông nghiệp Hoa Kỳ và Bộ Nội vụ Hoa Kỳ để chuyển CLTTXVN thành các hoạt động cụ thể, có thể đo lường được và minh bạch. Trong khi nhiều chương trình của Chính phủ Hoa Kỳ góp phần vào những nỗ lực của chiến lược phát thải thấp, một chương trình trong số đó tập trung cụ thể vào những nỗ lực của Việt Nam trong hoạt động này.

- **Tăng cường Năng lực và Cải cách thể chế cho Tăng trưởng xanh và Phát triển Bền vững tại Việt Nam** (2014-2018) là một công cụ chính nhằm giúp Việt Nam tiến tới tăng trưởng xanh, phát triển phát thải thấp thông qua việc thực hiện Chiến lược Tăng trưởng Xanh Việt Nam (CLPTT của Việt Nam) và Kế hoạch Hành động Tăng trưởng Xanh ở cấp quốc gia và cấp tỉnh. Dự án được thực hiện thông qua quan hệ đối tác với Chương trình Phát triển Liên Hợp Quốc, đối tác phía Chính phủ Việt Nam là Bộ Kế hoạch và Đầu tư.

ĐẦU TƯ VÀO NĂNG LƯỢNG SẠCH

Việt Nam phải đối diện với nhiều thách thức to lớn trong việc đáp ứng nhu cầu năng lượng ngày càng tăng, lượng tiêu thụ dự kiến sẽ tăng gấp ba lần trong giai đoạn từ 2010 đến 2020. Để giảm lượng phát thải từ ngành năng lượng, các biện pháp can thiệp về năng lượng sạch của USAID cải thiện môi trường chính sách thuận lợi cho năng lượng sạch và tăng ưu đãi thị trường cho áp dụng công nghệ hiệu quả năng lượng và năng lượng tái tạo. Hoạt động hỗ trợ bao gồm các biện pháp thực tế nhằm tăng cường đầu tư vào lĩnh vực năng lượng sạch, hợp tác với các bên liên quan nhằm tạo điều kiện cho quá trình đầu tư và triển khai các thực hành hiệu quả năng lượng và năng lượng tái tạo.

- **Dự án Năng lượng sạch – Hiệu quả năng lượng Việt Nam** (2012-2017) giúp Việt Nam thúc đẩy hiệu quả năng lượng trong ngành xây dựng, một trong những lĩnh vực sử dụng năng lượng nhiều nhất. Dự án nâng cao năng lực của Chính phủ Việt Nam và các bên liên quan nhằm thu thập, quản lý, phân tích và sử dụng dữ liệu ngành năng lượng trong việc ra quyết định, cũng như hỗ trợ xây dựng các kế hoạch hành động tăng trưởng xanh cho ngành xây dựng. Đối tác phía Chính phủ Việt Nam là Bộ Xây dựng.
- **Dự án Năng lượng Phát thải thấp Việt Nam** (2015-2020) tăng cường nền tảng cho hệ thống năng lượng phát thải thấp. Dự án đang xây dựng chiến lược phát thải thấp cho ngành năng lượng, đồng thời nâng cao năng lực và cải thiện môi trường thuận lợi cho phát triển năng lượng tái tạo. Dự án hướng tới tăng cường áp dụng hiệu quả năng lượng và tuân thủ trong các ngành sử dụng nhiều năng lượng. Đối tác phía Chính phủ Việt Nam là Bộ Công thương.

THÚC ĐẨY SỬ DỤNG ĐẤT BỀN VỮNG VÀ TĂNG CƯỜNG KHẢ NĂNG CHỐNG CHỊU

Quản lý cảnh quan bền vững là việc làm cần thiết để hạn chế phát thải trên toàn cầu. USAID Việt Nam hỗ trợ các hoạt động trong ngành nông nghiệp và lâm nghiệp và bảo vệ các hoạt động sinh kế, các lưu vực sông và đa dạng sinh học. Các hoạt động bao gồm tăng cường các hệ thống ưu đãi cho bảo vệ rừng và cải thiện sinh kế và các thực hành sử dụng đất cho các cộng đồng phụ thuộc vào nông nghiệp và lâm nghiệp. Hỗ trợ dành cho hoạt động thích ứng và giảm thiểu rủi ro thiên tai giúp xây dựng khả năng chống chịu ở cả khu vực thành thị và nông thôn nhằm hạn chế nhất những rủi ro khí hậu và thiên tai đối với cuộc sống con người và duy trì sinh kế và hoạt động kinh doanh của các cộng đồng.

- **Dự án Rừng và Đồng bằng Việt Nam** (2012-2017) đẩy nhanh quá trình chuyển đổi của Việt Nam hướng tới phát triển bền vững, phát thải thấp và khả năng chống chịu với khí hậu thông qua giảm và đảo ngược phát thải từ tình trạng mất rừng và suy thoái rừng và cảnh quan nông nghiệp và cải thiện khả năng chống chịu biến đổi khí hậu ở Đồng bằng sông Hồng và Đồng bằng sông Cửu Long. Đối tác phía Chính phủ Việt Nam của dự án là Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn.
- **Thanh niên và Thích ứng Biển đổi khí hậu tại Đồng bằng sông Hồng** (2015-2018) tăng cường năng lực cấp tỉnh nhằm thích ứng với tác động biến đổi khí hậu trong tương lai thông qua sự tham gia chủ động của thanh niên trong đánh giá rủi ro, lập kế hoạch và thực hiện các sáng kiến tăng cường khả năng chống chịu khí hậu. Dự án được thực hiện bởi Trung tâm Bảo tồn sinh vật biển và Phát triển cộng đồng, một tổ chức trong nước.
- **Dự án Phát triển Đô thị Bền vững và Thích ứng Khí hậu** (2015-2019) cải thiện khuôn khổ chính sách và thể chế cho phát triển đô thị bền vững và thích ứng khí hậu. USAID hỗ trợ Chính phủ Việt Nam thông qua Ngân hàng Phát triển châu Á trong việc xây dựng Chiến lược Quốc gia về Phát triển Đô thị và Chương trình Mục tiêu Quốc gia về Đô thị Ứng phó Biến đổi Khí hậu.

CÀI THIỆN CUỘC SỐNG

Áp dụng những thực hành mới đã học trong khóa tập huấn của dự án Rừng và Đồng bằng Việt Nam, chị Lê Thị Mỹ Dung đã tăng gấp đôi năng suất lúa và thu nhập tăng 900 đô la Mỹ so với vụ mùa những năm trước đó.

Anh: Winrock International

"Trước đây, tôi không biết cách sử dụng cân bằng các loại phân bón; tôi bón rất nhiều, nhất là khi thấy lá không xanh bằng ruộng hàng xóm. Giờ tôi biết quá nhiều phân bón không làm tăng năng suất mà có thể gây ra bệnh trên cây lúa, tôi không so sánh với ruộng hàng xóm nữa, tôi chỉ làm theo những gì được học thôi."

- **Văn phòng Hỗ trợ Thiên tai Nước ngoài của USAID** hỗ trợ các hợp phần giảm thiểu rủi ro thiên tai trong chương trình về biến đổi khí hậu của USAID Việt Nam với mục tiêu xây dựng khả năng chống chịu biến đổi khí hậu ở Việt Nam thông qua hoạt động quản lý rủi ro thiên tai tại cộng đồng, cảnh báo sớm và doanh nghiệp chuẩn bị ứng phó với thiên tai. Ba lĩnh vực này là các hợp phần chính trong Luật Phòng, chống Thiên tai Việt Nam năm 2014.

CÁC CHƯƠNG TRÌNH KHU VỰC

Hoạt động của USAID Việt Nam được tăng cường thêm với các chương trình mở rộng cấp khu vực do Phái đoàn Phát triển Khu vực châu Á của USAID phụ trách. USAID đóng vai trò chính hỗ trợ Quan hệ đối tác châu Á về CLPTPTT, cung cấp đào tạo, chia sẻ kiến thức và hợp tác để sử dụng hiệu quả hơn các công cụ và thực hành về CLPTPTT trong các quyết định và đầu tư ngân sách cho phát triển. Bên cạnh đó, USAID hỗ trợ nghiên cứu các tác động của đầu tư và thương mại khu vực đối với rừng, và những nỗ lực cung cấp các mạng lưới xã hội dân sự trong khu vực Hạ vùng sông Mekong tham gia hiệu quả hơn vào các quyết định chính sách về lâm nghiệp. Hoạt động về năng lượng sạch hướng tới thúc đẩy hợp tác khu vực nhằm cải thiện quyết định chính sách và sáng kiến về năng lượng sạch và đẩy mạnh đầu tư vào công nghệ năng lượng sạch. Về hoạt động thích ứng, các dự án vùng của USAID hỗ trợ các chương trình xây dựng năng lực để giúp các cộng đồng và chính phủ giảm tác động tiêu cực của biến đổi khí hậu. Các chương trình tập trung xây dựng khả năng chống chịu của các cộng đồng và năng lực cho các cơ quan chính phủ để nắm bắt các xu hướng và xác định các điểm dễ bị tổn thương và có thể xây dựng các chiến lược thích ứng hiệu quả.

CÁC CHƯƠNG TRÌNH TOÀN CẦU

Các chương trình của USAID Washington cũng hỗ trợ cho các nỗ lực song phương. Quan hệ đối tác Tăng cường tham gia vào Nghiên cứu, một chương trình tài trợ toàn cầu theo hình thức cạnh tranh của USAID hỗ trợ quan hệ đối tác trong nghiên cứu giữa các nhà khoa học từ các quốc gia phát triển với các công tác viên được tài trợ bởi Quỹ Khoa học Quốc gia Hoa Kỳ ở khu vực Hạ vùng sông Mekong, bao gồm các nhà nghiên cứu ở Việt Nam trong lĩnh vực môi trường. USAID cũng phát triển và thử nghiệm các công cụ và phương pháp tiếp cận sáng tạo nhằm lồng ghép các vấn đề về biến đổi khí hậu vào các kế hoạch và quyết định phát triển và cung cấp dữ liệu bề mặt đất từ vệ tinh quan sát để xây dựng khả năng chống chịu khí hậu, cải thiện kỹ thuật giám sát phát thải khí nhà kính và xây dựng thực hành sử dụng đất giúp giảm phát thải từ tình trạng mất rừng và suy thoái các cảnh quan phát thải các-bon. Hỗ trợ của USAID được thực hiện thông qua các cơ quan chuyên môn của Chính phủ Hoa Kỳ, như Cơ quan Bảo vệ Môi trường Hoa Kỳ, Tổng cục Lâm nghiệp Hoa Kỳ, Cơ quan Khảo sát Địa chất Hoa Kỳ và Bộ Năng lượng Hoa Kỳ.

Mực nước biển dâng thêm một mét sẽ nhấn chìm khoảng 9% diện tích Việt Nam, tỷ lệ dân cư chịu ảnh hưởng trực tiếp còn lớn hơn, gây thiệt hại về kinh tế chiếm 10% tổng sản phẩm quốc nội. Biến đổi khí hậu cũng đe dọa đến an ninh lương thực, nguồn nước, sức khỏe con người, đặc biệt đối với các nhóm nghèo, dễ bị tổn thương và tách biệt khỏi nhịp phát triển xã hội. Hỗ trợ về biến đổi khí hậu của USAID tại Việt Nam đặt nền tảng quan trọng cho phát triển dài hạn, phát thải thấp, thúc đẩy tăng trưởng kinh tế đồng thời làm chậm tốc độ phát thải khí nhà kính, và bảo vệ hệ sinh thái, sinh kế và cuộc sống. Hợp tác về biến đổi khí hậu góp phần hiện thực hóa Quan hệ Đối tác Toàn diện giữa hai nước đã được Tổng thống Obama và Chủ tịch nước Trương Tấn Sang tuyên bố, trong đó chia sẻ nhận thức sâu sắc về những thách thức do biến đổi khí hậu gây nên.

Tháng 12/2015